

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre . . . . 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hugelmann*
Károly könyvkereskedő
vállalva magára, az előfize-
téseket, nyilvántartás és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide-
intézendők.

Szent tűz, lobogj...!

Ó március, te lobogó tűz,
Fényes remény, forró vigasz;
Égesd acéllá jellemünket,
S emészs el mindent, a mi gaz!
Tanítsd meg ezt a lomha fajt,
Hogy a levert, széttört bilines
Zajánál csengőbb zene nincs!...
És sújt a férfi, nem sóhajt!

*

Mások kegyétől esorda függjön,
Magát uralja büszke nép!
Ha mint nemzet nem élhetünk meg,
Inkább ne éljünk semmikép!...
Meggyúlad bennem a velő.
Agyam, szívem lázongva forr:
Inkább legyek meghalva por,
Mint élve porban térdelő!

*

A század int! . . . Világraszóló
Darabra készül a világ!
Nézd, nézd magyar! . . . Minden szereplő
A nagyszerű színpadra hág!
S te mit teszel? Szégyenkezel?
A legkisebb is hátra hagy,
Mert ah, te csak statiszta vagy?
Csak hátul van számodra hely?

*

Nem! . . . Visszavesszük légióinkat
Ti esatavesztő Véruszok! . . .
S láttok esodát majd, hogyha vérünk,
A régi, hős vér felbuzog —:
Többé a trón nem lesz beteg,
Leszünk erős, biztos paizs,
S a mit nem tudtok, arra is
Megtanítunk —: hogy győzzetek!...

Ábrányi Emil.

Volt kardod egykor! . . . Ha kivontad,
Az volt a láng, az volt a fény.
Végig cikázott, mint a villám,
A történet borús egén!
Hol van az ősök fegyvere?
Megvan még? . . . Meg! . . . De idegen
Marok szoritja ridegen! . . .
S ha moccansz —: széthasít vele!

*

Igen, náluk van s ők nem adják —
Butábbak még, mint irigyek!
Vegyük hát vissza! . . . Mert hizelgő
Rimánkodás nem szerzi meg,
Akármily szépen sirdogál! . . .
Nemzet, ha csak nem oktalan,
Nem esdekel, ha joga van —:
Akkor parancsol, síkra száll!

*

A koldulásból már elég volt!
Eleg, hogy zászlónk rongy nekik,
Eleg, hogy önnön magzatinkat
Mi ellenünk kergethetik! . . .
Eleg! . . . A mód nem emberi!
Nem lesz kutyátok a magyar,
Mely idegen parancsra mar,
S fogát, ha kell, belénk veri!

Krónika a hétről.

A képviselőház március tizenötödikének ünnepe miatt nem sok ülést tartott ugyan ezen a héten, de az ülések annál mozgalmasabbak voltak. Az állami tanítók fizetésrendezése iránti törvényjavaslatot tárgyalták, s a nemzetiségi képviselők ennek alkalomával oly szapora bőbeszédűséget tanúsítottak, mely veszedelmesen hasonlított az obstrukcióhoz. A szerdai ülésben azonban már annyira ellapult a vita, hogy azt végre bezárni lehetett. A törvényjavaslatot elfogadták. A döcögősen haladó kiegyezési tárgyalások irányítójáé még mindig a hosszulejáratu szerződés. Egyébként nevezetes mozzanat csak a kereskedelmi kormány javaslata államvasuti beruházásokat illetőleg, 90 millió koronát akar a kormány ezekre fordítani.

*

Kavarodást okozott a Brandes-ügy. Azaz, hogy ez már nem is ügy, hanem botrány. És akármilyen nagyrabecsüléssel viseltessünk is a nagy északi kritikus irányában, az bizonyos, hogy az iránta való nemtörődömségnek ő maga is nagy részben oka volt. Mert ha a gyermekvédő-liga felolvasásra hívja őt meg Ibsenről, akkor ne tessék egy intelligens, de tudományos irodalomtörténetben laikus publicum előtt egy vitairatot ledarálni. Hedda Gablerről, a Nemzeti Színház 12-iki szenzációjáról és magáról a darab szerzőjéről vártunk érdekes dolgokat, de nem polemiát egy francia kritikus társával. Bizonyos az is, hogy az még nem olyan bűn, amiért egy ilyen európa-szerte híres tudóst a mellőzés fegyverével kelljen megtorolni.

A közigi bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság folyó hó 13-án K a p o t s f y Jenő főispán elnöklete alatt tartotta havi rendes ülését. A havi jelentésekből kiemeljük a kir. pénzügy-

igazgatóit, mely szerint az elmúlt február hónapban a vármegyében összesen 508 826 kor. 70 fillér egyenes állami adó fizetett be az adóhivataloknál vagyis 153 868 korona 7 fillérrel több, mint a múlt év eme hónapjában. A tanfelügyelő dicsérettel emlékezett meg Benicsek Jenő lakócsai és Mayer Ignác sztárai elemi iskolai tanítókról, kik a magyar nyelv tanítása és terjesztése körül kiváló buzgalmat fejtenek ki. A köz- és állategészségügy kedvező volt. Elrendelte a bizottság, hogy a kaposvári kórháznál az orvosok allandó éjjeli szolgálatot tartsanak. Kaposvár rt. város pécsi külvárosa és Szentjakab község kérelme folytán a bizottság felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterre, hogy »Kaposvár-Szentjakab« elnevezés alatt, a 39. számú órháznál vasuti megállóhelyet létesítsen.

H I R E K.

Március 15.

Március tizenötödikét, a szabadság ünnepét, lélekemelő módon ülte meg Kaposvár város közönsége. Az egész város zászló díszben volt. Ünnepezt mindenki. A templomokban pedig isteni tiszteletek tartottak.

Délután három órakor az összes egyletek és testületek, valamint a főgimnázium ifjusága a függetlenségi és 48-as körben gyülekeztek össze, a honnan a városházhoz — amelynek dísztermében tartatott az ünnepély — vonultak.

A magasztos ünnepélyen, a dalárda éneke után T h a l y László kerületünk népszerű képviselője, mondta el, a töle megszokott ékes szólással az ünnepi beszédet, kegye-

letes módon emlékeztetve meg a szabadság dicső bajnokairól.

Azután Z e n t a i János a., Talpra magyar-t, majd M o z s g a y Gyula hazafias ódát szavalt, remek előadásban. Dr. Z á n k a y Gusztáv pedig alkalmi felolvasást tartott.

Végül a Kossuth-nóta éneklésével a közönség eloszlott.

Este 8 órakor társas vacsora volt a „Korona“ szálloda nagytermében, ahol szintén nagyszámú ünnepelő közönség gyűlt össze. Itt az ünnepi szónok dr. R u s a Ernő volt, ki szép szavakban méltatta a nap jelentőségét. Majd T h a l y László köszöntötte fel K a p o t s f y Jenő főispánt, ki viszont magas röptű beszédben a közönséget összetartásra és egymás kölcsönös megbecsülésére buzdította. Beszélt még Hagelman Károly, Lencz Sándor, Koczián Emil és még többen. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

*

Március idusa megünneplésére ünnepélyt rendezett még a „Hivatalnokok Társasköre“, a „Katholikus Kör“, a főgimnázium ifjusága és a „Vendéglősök Köre“; mindenütt a szabadság ünnepét megillető fénnyel és hazafias lelkesedéssel.

— A vármegyéről. Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 18-án délelőt 10^{1/2} órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. Vármegyei székház átalakítására vonatkozó költségvetés és tervrajz bemutatása. 2. Vármegye tulajdonát képező penzek elhelyezéséről alispáni jelentés. 3. Kaposvár város 1907. évi háztartási költségvetése. 4. A kaposvári korcsó-

T Á R G A.

A nők és a dohányzás.

Nem ismerek olyan nőt, kivéve az emancipáltak gárdájából valót, aki elvöl nem volna ellensége a dohányzásnak. Féltékenység okozta-e, nehogy a férfiaknak más eszményei is legyenek az asszonyon kívül, de tény, hogy amint a dohány divatba jött, az asszonyok rögtön partot ütöttek ellene.

Az asszonyok ezt a velők született féltékenységet a dohány ellenében úgy leplezik, hogy ráfognak minden csufszágot a s zegény gondülő pipára. Hogy befeketíti a függönyöket, az még hagyján, mondják a szép közvadlónők, de megtámadja az egészséget, idegessé teszi, a férfiakat, rossz emésztést okoz, meg álmatlanságot, hogy a férfiak rossz kedvel ülnek ebédhez, meg vacsorához, minden ételt kifogásolnak és csak úgy válogatnak a jó falatok közt, ennek csupán csak a szivar, meg a pipa az oka.

Sulyos vád, s ha be lehetne bizonyítani, valóban megérdemelné a vádlott, hogy maglyát csináljanak a sok pipaszárból, ami világszerte el van terjedve és égessék el őket. De lássuk csak, nem volna-e mód arra, hogy a nagy tüzvészéből mégis megmentsük azt, ami megmenthető.

Volt nekem egy derék öreg protektorom, aki húsz és néhány esztendő előtt beavatott

a dohányzás művészetébe. Ott lakott, ahol Magyarországon a legnemesebb bor terem, s az öreg Mezőssy Lászlót mindenki ismerte, nemcsak a Hegyalján, de széles Magyarországon. Az első pipát tőle kaptam és annak ezüstkupakjába be volt vésve az igazán megszívlelendő jelmondat:

— Uti non abuti.

Élj vele, de vissza ne élj vele. Ezt a tanácsot adta nekem Mezőssy bátyámnak, s azt hiszem, ha va amennyien követnők, kik az Úr színe előtt pipázunk, a szép a szonyok haragja is lecsillapulna, s nem indítanak élet-halálharcot ezen kedvenc paszszionk ellen. Kétség nem fér hozzá, rászolgáltunk az ellenszenvre, mert túlzásba vittük a dolgot.

Hanem ami a fentebb formulált vádakat illeti, azokat nem lehet úgy általánosságban elfogadni, de még kevésbé helyben hagyni. Ha a dohány csakugyan olyan veszedelmes portéka volna, mint aminőnek az asszonyok szeretik feltüntetni, elsősorban a dohánygyárak munkásain nyilvánulna rejtendő hatása, a hol a részben még nyers dohány nikotin tartalma kigőzölgése megtámadná az abban az atmoszférában élők egészségét. Pedig a statisztika mutatja, hogy azok a munkások nem szívbarajosok, étvágyuk nincs megrontva, sem idegesek, sőt még bizonyos járványok is kerülnek ki őket, mert a mikrobák és a bacilusok nem szeretik a dohányszagot. Tény, hogy a dohányos ember

kevesebb táplálékkal is beéri, s tovább bírja a koplalást, mint a nem dohányos, de a nikotin eme erényéből azért mégsem illik fegyvert kovácsolni ellene.

A dohány eme kitünő hatása, tisztelt hölgyeim, különösen a katonaságnál észlelhető, hosszabb marsoknál elveszik a bakától a palinkát, s helyébe a pipát ajánlják neki, mert van a dohánynak stimuláló és jókedvre derítő hatása. Ennek miatta megesik az is, hogy olyan ezredes, aki különben nem szokott pipázni — tán a felesége kedvéért? — ütközet előtt a példa kedvéért rágyújt. Ismertem egy öreg huszárezredet, aki az attak előtt végignézte a sorokat, s azt a katonát, akinek pipája nem jól szelelt, a második glédába állította: nem bizott benne.

Egyszer pedig az ütközet hevében szemközt jön vele egy porosz dragonyostiszt — a história az 1866-iki háborúban esett meg — s fölemelt kardját a fejének méri, az ezredes pedig aki pipájával bajlódik rákiált:

— Megáljon hát no, nem látja, hogy most a pipámmal vagyok elfoglalva.

És a dragonyos parirozza lovát, mosolyogva nézi a hiábavaló erőlködést — rosszul volt megtöltve a pipa — aztán blúzába nyul és kivesz onnan egy havannát.

— Megengedi, ezredes ur, a pipája nem szelel: tudom magamról, hogy milyen kellemetlen az.

— Köszönöm.

lyázó egyesület részére ingatlan átengedése tárgyában Kaposvár város által hozott határozat jóváhagyása. 5. Kaposvári városi vízmű befejezéséhez szükséges 160,000 korona kölcsön felvétele tárgyában hozott városi határozat jóváhagyása. Ezt megelőzőleg pedig a rendkívüli közgyűlés fenti tárgyainak előkészítése céljából az állandó választmány d. e. 8^{1/2} órákor tartja ülését.

— **Jókai Mór hagyatéka** Abban a pörben, melyet Jókai Mór halála után, a nagy költő hagyatéka ügyében Jókainé Nagy Bella és Feszty Árpádné folytattak egymás ellen, egyezség jött létre. Jókai nak ajándéktárgyai a két fél közös tulajdonába megy át. Műveinek tiszteletdíjaiban is osztozkodnak. A per költségeit Jókainé viseli. Ezzel szemben Fesztyné a rá jutó anyagi előnyöket a Jókai-szobor alapja javára ajánlotta fel, mely így jelentékeny összeggel szaporodik.

— **Oláh menyecskék a képviselőház karzatán** Volt sok hü-hó semmiért. A tisztelt ház nagynehezen döcögött a közoktatási vitát, a melyben egy kis galibát okoztak a nemzetiségiek parázs obstrukciójukkal. Csak formális obstrukció volt, a mitől nem kell megijedni. Abból az alkalomból, jöttek föl Pestre gyönyörű oláh menyecskék festői viseletben és mentek föl a képviselőház karzatára, hogy onnét hallgassák meg azokat, akik az ő „nemzetük” megbízásából vannak a törvényhozás termében. A nemzetiségiek pedig meg is mutatták, hogy kik ők voltaképpen. Beszéltek üreset és sokat, hosszun és untatóan, addig míg ők is, hallgatóik is belefáradtak. A szép oláh nők eltávoztak és a nemzetiségiek obstrukciója megszűnt.

— **Gyászrovat.** P o z s g a i Sándor okleveles gépész és műlakatos mester életének 52-ik évében március hó 14-én elhunyt. Temetése folyó hó 16-án volt.

— **Uj színigazgató.** Andorfi Péter, a pozsonyi színház igazgatója csödbe jutván a színügyi bizottság határozata folytán a színházat B a l l a Kálmán ez idő szerint a miskolci színház igazgatója fogja megkapni s így az idén Kaposvárra Balla Kálmán jön szintársulatával, kit a mi közönségünk itteni színészi működéséből jól és előnyösen ismer.

— **A szakcsi mandátum.** Folyó hó 14-én volt Szakcsen a képviselő választás. A szavazás a hajnali órákban fejeztett

Rágyujtanak, kezét szorítanak, aztán nekimennek egymásnak kardéllal. Az ezredes levágja a porosz tisztet, de miután harc képtelenné tette, fölkapja maga elé a nyeregbe és kiviszi a csatasorból. A porosz halálkodik, de az ezredes kijelenti:

— Sohse halálkodik. Azért tettem, hogy megtudjam, honnan veszi maga azokat a kitűnő havannákat.

Ime hölgyeim, a dohányzásnak egyik áldása: megszünteti az ellenséges indulatot a férfiak szívében. Különösen a pipában volt meg minden ha ez a szép vonás, amint azt nagyon szépen kifejtette előttem annak idején Mezőssy László bátyám:

— Nem akarok lázítani a finác ellen, mondotta az öreg ur, — de merem állítani, hogy politikai és társadalmi elvadásunknak ő egyik fő oka. Miután a magyar dzsentri rákapott a cigáróra és az őseitől átörökölt tajték pipát fumigálja a türelmetlenség dul közöttünk. Azelőtt volt egy jelszavunk, a mely minden felekezettel és politikai pártot kibékített: — Tetszik egy pipa szüzdohány, szomszéd? Ez a kérdés kivette a harag fullankját a szívekből és ha aztán a diskusszió hevében még is az asztalra csapunk, ez csak az argumentum volt, de nem violencia. Ma azonban, mikor minden pipára két finác jut és az asszonyok is ellene vannak a dohányzásnak, nem csoda, hogy elvadulnak az erkölcsök, mert hogy tetszik tudni, még a skalpozó rézbőrűek között is a béke jelvénye a pipa.

be. A szakcsi kerületnek azonban még sincs képviselője, mert általános többsége egyik jelöltnek sem lett. A legtöbb szavazatot kapott Huszár Károly néppárti és Hainrikffy Pál függetlenségi közt pótvalasztás lesz.

— **Kaposvári Hitelszövetkezet,** mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, folyó évi április hó 7-én tartja évi rendes közgyűlést, melyen az 1906. évi mérleg, nyereség- és veszteség-számla terjesztetik elő, melyek szerint az intézet mostani vagyona 272,310 kor. 35 fill., tiszta nyeresége 1100 kor. 12 fill., évi forgalma 1,566,423 kor. 30 fill. A közgyűlés tárgya egyebek közt az alapszabályok módosítása, 9 igazgatósági és 2 felügyelő-bizottsági tag választása.

— **Nyugdíjaztatás iránti kérelem.** Perczel Oszkár dombóvári utmester — Perczel Ákos kaposvári kir. táblai bíró édes atyja — beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Perczel Oszkár 17 évet töltött utmesteri szolgálatban közmegelegedésre és nyugdíjaztatását előrehaladt kora miatt kérelmezte a különben teljes jó egészségnek örvendő 84 éves férfiu.

— **Főgondnoki beiktatás.** Tisza István grófnak a dunántúli ev. ref. egyházkerület főgondnokának ünnepélyes beiktatása, mint értesülünk, április hó 30-án lesz.

— **Katonatisztek fizetésjavítása.** A közös hadügyminiszterium — mint Bécsből hírlík — a katonatisztek és katonai tisztviselők fizetésjavítására tervezetet készített, a melyet most megküldenek úgy a magyar, mint az osztrák honvédelmi miniszternek.

K Ü L F Ö L D

A bolgár miniszterelnök meggyilkolása.

A hét elején izgalmas szenzáció híre jött Szófiából. Petkov bolgár miniszterelnök gyilkos merényletnek esett áldozatul. A miniszterelnök délután öt órákor több minisztertársával egy sétatéren járt, amikor hirtelen egy ismeretlen ember termelt előtte, aki revolverrel ötször rálőtt. A miniszterelnök holtan rogyott össze, Genadiev kereskedelmi miniszter, aki Petkov társaságában volt, karján súlyosabb, az igazságügyminiszter pedig könnyebb sérülést szenvedett. A gyilkos Petkov Sándor volt bankhivatalnok, mi vezette a végzetes tette, eddig még bizonyossággal kiderítve nincs.

Légberöpült páncélos hajó.

A Berlin és az Imperatrix hajók katasztrófája után újabb iszonyu szerencsétlenség remegteti meg a világot. Egy Jena nevű francia páncéloshajó a touloni hadi kikötőben légberöpült. A katasztrófát egy torpedó felrobbanása okozta. A halottak számát még nem tudták megállapítani. Annyi bizonyos, hogy a katasztrófa alkalmával száznál többen vesztették életüket és sokan súlyosan megsebesültek.

Szociálpolitikai reformok Németországban.

Németországban most a szociálpolitikai reformok ideje következett el. Posadowsky államtitkár már ki is fejtette a birodalmi ülés legutóbbi ülésén a kormány szociálpolitikai programját. A munkáskamarák létesítéséről, a tisztességtelen versenyről, a nők 10 órai munkaidejéről és az egyesülési jog reformjáról szóló törvényjavaslatok már készen várják a tárgyalást és a német pártok már nagyban is készülnek a vitára.

Casimir Perier meghalt.

Casimir Perier a volt francia köztársasági elnök meghalt. Amikor a politikai élet a legmagasabb méltóságba sodorta, a tett emberének vallotta magát. Nagyszabásu, általánosan helyeselt programot hirdetett, amelyet azonban nem valósított meg. Csak két hónapig uralkodott, de ezen idő alatt egyedüli célja a demokrácia discreditálása volt. Ezért kellett buknia is. Azóta visszavonultan élt birtokán. Ugy látszik soha sem tudott beletörődni abba, hogy ő, a dúsgazdag milliomos, kénytelen volt egyszer fejét hajtani a demokráta szocializmus előtt.

Kossuth Ferenc levele:

Tek. Balázsovich Sándor

gyógyszerész urnak

Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az Indaszesz bedörzsölése jó hatásnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem 3 üveggel küldeni.”

Kossuth Ferenc.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

— **gyógyfű sósborszesz** —

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyurónő kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, reuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székely havasi „INDASZESZ” össze nem tévesztendő közönséges sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi, gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyfű sósborszesz. Egy üveg székelyhavasi „Indaszesz” fölé 10 üveg közönséges sósborszesz-szel.

Készíti: Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. — A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ”, kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden gyógyszertárban, valamint Kaposvárott Dubinievicz Ottó, Vései Sándor, Szőke Jenő, Sohr Géza, Takács Károly, Légrár Béla és Leipezig Gyula cégeknel.

K ö z g a z d a s á g.

Gazdasági egyetem.

A földmivelésügyi miniszter gazdasági egyetemet szándékozik a fővárosban létesíteni. Egyetem a gazdasági tudományok részére, mindenesetre helyes terv és haladást jelent. Miért, hogy éppen Budapesten kell azt létesíteni, ahol a gyakorlati gazdálkodás elsajátításához semmi alkalom nem nyílik? Vagy a gazdálkodásban fődolog a szürke ellenélet, a szemléltető kísérlet, s a tapasztalat teljesen nélkülözhető?

Halljuk már az ellenvetést! A gazdasági egyetemet végzett hallgató amugy is kikerül a gyakorlati életbe, s ott aztán van alkalma elég, elméleti ismereteit értékesíteni. Kérdés csak, hogy az egyetem padjain elsajátított ismeretek képesek-e a tudás oly alaposágát jelképezni, mint az elmébe ki nem küszöbölhető barázdákat vonó gyakor-

lat? Sok elméleti ismeret a praxisban egészen elhalványul, sőt — minden tisztelet mellett, melyet az egyetemi tudomány iránt viseltetünk — határozottan ki kell jelentenünk, hogy bizony megesik, hogy a gyakorlat egyik-másik elméleti tételt ad absurdum vezet és a természet — a gazdaság ez ősidőktől fogva patrónusa — fittyet hány az iskola bölcseségének.

Látni és tapasztalni: ezen kezdődik a gazdasági tudomány, ezzel halad, ez az ő élető ereje. Ez az igazság oka annak, hogy a gazdasági akadémiák eddig csak vidéken, a hol egyuttal mintagazdaságot is lehet folytatni, találtak helyet. Gazdasági iskolát a háztömegek sorában létesíteni, szerencsétlen gondolat, kétszeresen szerencsétlen, ha gazdasági főiskolákról van szó.

Az ország elterjedésének a fővárosba való centralizálását, úgy látszik, ezzel a beteges tervvel akarják betetőzni. Nem elég, hogy a vidéki embernek, ha bárminő fontosabb ügye van, a fővárosban kell az elintézését keresni, nem elég, hogy a törvényhozás, az igazságszolgáltatás, a közigazgatás minden szála a fővárosba vezet, most még azt is meg akarják vonni a vidéktől, aminek csak a szabad természet ölen volna helye.

Helyes terv a gazdasági egyetem, de csak úgy, ha vidéken állítják fel. S helyes így is; csak akkor, ha vele egyidejűleg a nép részére is nyújtanak gazdasági oktatást. Mert a gazdaság, a föld mivelese első sorban a nép foglalkozása. Nagyobb gazdaságokban persze megállja helyét a földművelő, mert ott szakszerű vezetés alatt áll. Az új egyetem feladata éppen az, hogy magasabb szakképzettséggel bíró vezetőket neveljen. De miért éppen mindig csak a nagyobb gazdaságokra van gondunk, holott azokban a szakképzettséget illetőleg hiány nincs? A kiscgazdák pedig, legtöbbszörre anélkül, hogy ők maguk tudnák, érzékeny károkat szenvednek ama nyereség elmulasztása által, melyet könnyen elérhetnének, ha a gazdasági ismeretek nagyobb mértékével rendelkeznének.

A százéves naptár, a parasztrekulák, az apáról fiúra maradt megszokottság képezik még manapság is a szegény földművelő osztály gazdasági kátéját. Itt-ott az egyszerű kiscgazda se zárkozhatott el egészen a kor haladása elől, egyes, primitívebb eszközökkel végrehajtható újítások a pór nép körébe is hatoltak és utánzásra találtak. Különösen a gazdasági gépek, mint munkamegtakarítók, terjednek el egyre jobban. De az okszerű, céltudatos gazdálkodás ismerete hazánkban még mindig csak a nagybirtokosság privilégiuma.

A földművelő-iskolák áldásos működését ismeri mindenki. Egy nagy bajuk mégis van, — az, hogy kevés arra, hogy általánosságban terjessze a szegény nép között a gazdasági ismereteket.

Össze kellene kapcsolni a gazdasági oktatást a népneveléssel, olyformán, hogy a falusi iskolákban tanítanak a fiatal nemzedéket a szakszerű gazdálkodásra. Legelőbb is ki kellene irtani a sokféle, babonassággal határos regulákat, melyekhez az öreg parasztok anyai szívóssággal ragaszkodnak. Azután egy — esetleg a község költségén — létesítendő kisebb gazdaságban meg kellene mutatni az apróságoknak, hogyan és mit lehet a gazdaságban elérni. A község ennek nem vallaná kárát. Mert eltekintve attól, hogy ebbe a kis mintagazdaságba fektetett költségek a szakszerű termelés révén bőven megtérülnek, a községnek oly fiatal gazdasarjadéka neveltetnék, mely jólétet teremtené.

A tudós gazda nagy szolgálatokat tehet a hazának, a gazdasági egyetem sokban elősegítheti az általános boldogulást: de a kicsi falusi iskola még ezeknél is nagyobb áldásnak lehet a bölcsője, ha tanítványait az említett módon készíti elő arra a pályára, amelyre lépni hivatva van.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Rusa Ernő.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnston Harvester Co., Batavia

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ár:

Egész évre	—	—	28	kor.	—	fill.
Fél évre	—	—	14	„	—	„
Negyedévre	—	—	7	„	—	„
Egy hónapra	—	—	2	„	40	„

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek

e lap

kiadóhivatalában.

Ne higgye el, hanem győződjék meg róla,

hogy van cég, ahol hihetetlen
olcsón, (értsd: nem a minőség
rovására olcsón) vásárolhat és
zárolhat:

első minőségű, selyem szitaszövetet, keveretlen
tisza gépkenő-olajat, henger- és kenő-olajat,
eredeti „Uszó” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő
tömitőanyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat,
eszközöket, vasrészeket, modern közlőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

műszaki iroda és raktár. Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26. szám.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska
magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlő-
oltvány és kertészeti bérletén tavaszi
szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden atanyon
fajtisztán, sima és gyökeres oltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres
vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák
1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb
fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca
élősövény, a melynek gyökerei nem
sarjadzanak, lövisei igen sűrűk sem-
miféle rovar nem pusztítja, minden
időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket kész-
séggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
nagybérlet.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy

tanuló

felvétetik.

Biztos gyógyulást

talál
mindenki a felette fájdalmas bajok

Rheuma

Csusz

Ischias

Zsába ellen,

ha csak egyszer is megpróbálja
AZ ÚJ SZERT.

SAMOL

"SAMOL" egy kenőcs, mely K.
1-50 és K. 2-50-es (sokáig tartó)
tubusokban a legújabb gyógyszer-
tarban kapható.

Ha lakóhelyen lévő gyógyszerár-
ban "SAMOL" meg nem volna
raktáron, tessék írni a forrás-
tarhoz.

FILO JÁNOS gyógyszerész Budapest, Mátyás-tér 3.

"Samol" oly eddig ismeretlen, hatásos alkotórészt tartal-
mas, melynek előállítására a legújabb államban szabadal-
mazva van. A budapesti ker. betegsegélyező pénztár kör-
házában, más számos kórházban, orvosok és magánosok
által kipróbálva. Használati utasítás és orvosi vélemények
minden tubusnál.

RÓZSA JÁNOS

Kaposvárrott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeteti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok
nem ütnek vissza.

*Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt
tisztítással összetéveszteni.*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

Világhírűek az eredeti Remington-Standard írógépek!

Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országszerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GLOGOWSKI ÉS TÁRSA BUDAPESTEN,

VI. Andrassy-ut 12. sz. — Fiók: TEMESVÁR, Zápolya-utca 5. sz.

Ezen formuláré lemetszendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógépünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Szőlőoltványok!

Hiányok pótlására. Két éves, száza 20 korona.

Telepítésre. Gyökeres zöldoltvány, ezre 160 kor., sima 90 kor.

Fásoltvány I. 200 kor., ez szépség-hibával 90 kor.

Mind Riparia portalis alanyon, a legjobb és legbőtermőbb bor-és csemege fajokban.

HEGYI BOR legolcsóbban.

Árjegyzék ingyen.

Székely I. József
Gyöngyös.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és magkereskedése
TARCAL. (Zemplénmegye.)

1000 drb. Gleditschia esemete	4 kor.
1000 „ 2 éves akáccsemete	10 és 15 „
1000 „ 1 „ „	4—5 és 16 „
1000 „ Vadalma-esemete	12 és 20 „
1000 „ Vadkörte „	14 és 25 „
Nagyvirágu kerti diszszekfű tövek	
10 darab	120 „
2 éves bokorrózsák 10 drb. 5 kor. 100 drb.	35 „
2 éves hónapórszák 10 drb 5 kor.	
100 darab	35 „

Elsőrendű kerti magvak,
- virághagymák, disznővé-
nyek a legolcsóbb áron.

160 oldalas főárjegyzékünk kívánatra
bérmentve.